

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 50
10680 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. (210)3665311-12
FAX: (210)3665115
e-mail : pressoffice1@pasok.gr

Αθήνα, 3 Αυγούστου 2014

ΑΡΘΡΟ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΣΤΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

<http://evenizelos.gr/>

**Το ταγκό θέλει δύο: κατανόηση της αλήθειας και εθνική συναίνεση
Τα διδάγματα της Αργεντινής και η διαφορά της ελληνικής περίπτωσης**

Οι νέες περιπέτειες της Αργεντινής σε σχέση με το δημόσιο χρέος φέρνουν στην επιφάνεια ένα από τα μεγαλύτερα διεθνοπολιτικά προβλήματα που είναι η προκλητική και προσβλητική συρρίκνωση της κρατικής κυριαρχίας έναντι των αγορών.

Εφόσον τα κράτη δανείζονται από τις αγορές και μάλιστα από φορείς ακραία κερδοσκοπικούς, αναγκάζονται να υποταχθούν στη λογική και τους θεσμούς της αγοράς. Το κράτος ως θεμελιώδης θεσμός ταυτισμένος με την έννοια της κυριαρχίας, μεταβάλλεται στον ίδιο τον πυρήνα του καθώς διεθνοποιείται, ιδιωτικοποιείται και αποπολιτικοποιείται με ασύμμετρο και αδιαφανή τρόπο μέσω της διεθνούς αγοράς κεφαλαίων. Το φαινόμενο αυτό μπορεί να καταστεί από ένα σημείο και μετά

ανεξέλεγκτο, όταν η κρίση καθιστά το κράτος αιχμάλωτο απροκάλυπτα κερδοσκοπικών επιδιώξεων.

Αυτό αφορά εν δυνάμει όλα ανεξαιρέτως τα κράτη που κινδυνεύουν να χάσουν τον έλεγχο των δημοσιονομικών τους δεδομένων. Πρόκειται για ένα κλασικό και παλιό ζήτημα που το νέο ελληνικό κράτος το γνωρίζει εκ γενετής λόγω των «δανείων της ανεξαρτησίας», αλλά και λόγω της σχέσης που υπάρχει ανάμεσα στην κρίση του οθωμανικού χρέους και τη διάλυση της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Η περιπέτεια της Αργεντινής προσφέρεται συνεπώς για ποικίλες συγκρίσεις και θυμίζει πολλά κρίσιμα στοιχεία :

Πρώτον, θυμίζει τα όρια των μονομερών κινήσεων σε σχέση με τη διαχείριση του δημοσίου χρέους οποιασδήποτε χώρας. Όλοι οι λαοί έχουν αίσθημα εθνικής υπερηφάνειας, το ζήτημα είναι αυτό να μετουσιώνεται σε χειρισμούς ασφαλείς που οδηγούν στην οριστική έξοδο από την κρίση και όχι στην ανακύκλωσή της. Οι μονομερείς κινήσεις, καλώς ή κακώς, τιμωρούνται. Σχέδιο Β δεν υπάρχει. Μας το θυμίζει και η κυπριακή εμπειρία.

Αναδεικνύει, δεύτερον, τη σημασία της συμμετοχής σε μια ισχυρή περιφερειακή ένωση, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως η Ευρωζώνη ως νομισματική ένωση που είναι πρόθυμη - παρά τις δυσκολίες και τους σκληρούς ή μυωπικούς όρους - να επενδύσει πάρα πολλά κεφάλαια στη διάσωση ενός Κράτους - μέλους της από τη χρεοκοπία και την επιθετική κερδοσκοπία των αγορών.

Αυτές είναι οι δύο μεγάλες διαφορές επί της αρχής μεταξύ Αργεντινής και Ελλάδας σε σχέση με το δημόσιο χρέος. Ας δούμε τώρα πώς αυτές εξειδικεύονται:

- Η Αργεντινή «κούρεψε» το χρέος της το 2001 και ακόμη, 13 χρόνια μετά, δεν μπορεί να επανέλθει στις αγορές. Η Ελλάδα έκανε το PSI, δηλαδή δραστικό «κούρεμα» και ριζική αναδιάρθρωση του χρέους της το 2012 και το 2014, δύο χρόνια αργότερα, επανήλθε με ικανοποιητικούς όρους στις αγορές.
- Η Αργεντινή εξακολουθεί να οφείλει το χρέος της στις διεθνείς αγορές συμπεριλαμβανομένων των ακραίων κερδοσκόπων, ενώ η Ελλάδα με την

αναδιάρθρωση του 2012 μετέτρεψε το χρέος της σε χρέος κατεχόμενο από ευρωπαϊκούς ή διεθνείς θεσμούς σε ποσοστό που τώρα είναι το 82% και σε λίγο θα φτάσει το 87% του συνολικού χρέους. Οι κομιστές του ελληνικού χρέους είναι θεσμικοί εταίροι της χώρας - έστω με συντηρητικές ή «παιδαγωγικές» αντιλήψεις - και όχι διεθνείς σπεκουλαδόροι.

- Η Αργεντινή κινήθηκε και κινείται μόνη της, ενώ η Ελλάδα με την πλήρη στήριξη της Ευρωζώνης και της ΕΚΤ που κάλεσαν σε συνεργασία το ΔΝΤ, αλλά έχουν διαθέσει το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος των αναγκών κεφαλαίων και έχουν δεσμευθεί με απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Eurogroup να επιβεβαιώσουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους τώρα που επιτεύχθηκε ο στόχος του πρωτογενούς πλεονάσματος.
- Η Αργεντινή κινήθηκε χωρίς διεθνή προστασία του τραπεζικού της συστήματος, δηλαδή των καταθέσεων, ενώ η Ελλάδα προέβη στο PSI, δηλαδή στο «κούρεμα» και την ριζική αναδιάρθρωση με πλήρως διασφαλισμένη την ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού της συστήματος, δηλαδή των καταθέσεων και της δυνατότητας χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας.
- Η Αργεντινή είχε να διαχειριστεί ένα δημόσιο χρέος περίπου 100 δις δολ. ενώ η Ελλάδα μείωσε («κούρεψε») το χρέος της κατά 126 δις ευρώ σε ονομαστικούς όρους και κατά 180 δις ευρώ σε όρους καθαρής παρούσας αξίας λαμβανομένων υπόψη των μικρών επιτοκίων και της μεγάλης διάρκειας.

Η Ελλάδα πέτυχε το 2012 :

1. Μεγάλο «κούρεμα» του χρέους της που σε πραγματικούς όρους φτάνει - μαζί με την προβλεφθείσα επαναγορά νέων ομολόγων - τα 175 δις ευρώ, δηλαδή το 85% του ΑΕΠ. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη απομείωση χρέους στην Ιστορία. Ακόμη και αν θεωρήσει κάποιος ότι πρέπει να αφαιρέσει τα 50 δις που είναι διαθέσιμα για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών (δηλαδή για την προστασία των καταθέσεων που φτάνουν τα περίπου 170 δις), από τα οποία θα ανακτηθούν όμως τουλάχιστον τα 25 δις, και πάλι το κούρεμα φτάνει τα 150 δις ευρώ, δηλαδή το 75 % του ΑΕΠ. Κάποιοι θέλουν να επικαλούνται και τα 14 δις των χαρτοφυλακίων των ασφαλιστικών ταμείων. Ας καταλάβουν ότι τα 14 δις ισούνται πρακτικά με το ύψος της κρατικής επιχορήγησης προς τα ταμεία για μια μόνο χρόνια. Το χειρότερο όμως

είναι ότι ενώ το ΙΚΑ αποκατέστησε πλήρως το χαρτοφυλάκιο του αγοράζοντας - σύμφωνα με τις οδηγίες της κυβέρνησης - νέα ομόλογα του ελληνικού δημοσίου με το ρευστό που πήρε για τα παλιά ομόλογα, άλλα ταμεία δεν το έκαναν αυτό με βλάβη τους και με ευθύνη των διοικήσεων τους που κινήθηκαν με κριτήρια κομματικά.

2. Ριζική αναδιάρθρωση του εναπομείναντος χρέους που :

- Βρίσκεται κατά 82-87% εκτός αγοράς, στα χέρια των θεσμικών εταίρων της χώρας
- Βαρύνεται με μέσο επιτόκιο της τάξης του 2.1 %, όταν προηγουμένως αυτό ήταν της τάξης του 5%
- Έχει μέση διάρκεια 16.5 ετών, υπερδιπλάσια της προηγούμενης
- Συνεπάγεται ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης λιγότερο από το μισό αυτού που υπήρχε πριν την αναδιάρθρωση.

Αυτά τα δύο στοιχεία («κούρεμα» και αναδιάρθρωση) προέκυψαν μάλιστα μέσα από την εθελοντική συμμετοχή του διεθνούς ιδιωτικού τομέα που συμμετείχε στη διαδικασία εφαρμογής των ρήτρων συλλογικής δράσης (CAC s) που εισήχθησαν στο ελληνικό δίκαιο με ρητή προτροπή του Eurogroup, όπως προβλέπει η λεγόμενη συμφωνία της Ντωβίλ και το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Η εθελοντική συμμετοχή στις συνελεύσεις των κομιστών και τελικά στο «κούρεμα» είναι ο βασικός θώρακας νομικής προστασίας της όλης διευθέτησης.

Όσοι δε λένε ότι «ναι αλλά, τα νέα ομόλογα (αυτό αφορά το 12 % του χρέους γιατί το υπόλοιπο βρίσκεται στα χέρια των θεσμικών εταίρων) διέπονται από το αγγλικό δίκαιο», πρέπει να θυμούνται ότι ως προς την αναγκαστική εκτέλεση ισχύει πάντα το δίκαιο του τόπου, δηλαδή το ελληνικό.

Τα παραπάνω δεδομένα προσδιορίζουν και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του χρέους που πρέπει τώρα να επιβεβαιωθεί από τους θεσμικούς εταίρους με συμφωνημένες και σχεδόν προφανείς παραμετρικές αλλαγές (πχ επιτόκια GLF, επιμήκυνση) που συνεπάγονται στην ουσία περαιτέρω μείωση του χρέους χωρίς να ανοίγουν μέτωπα με τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών - μελών της ευρωζώνης ή, πολύ περισσότερο, τις αγορές.

Άλλωστε, όπως έχω πει πολλές φορές, ο ίδιος ο επικεφαλής του βασικού δανειστή μας, του EFSF / ESM, Κλάους Ρέγκλινγκ, έχει τονίσει ότι το ελληνικό χρέος δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως απλή σχέση ονομαστικής τιμής προς ΑΕΠ, αλλά με βάση τα παραπάνω κριτήρια και άρα είναι βιώσιμο τουλάχιστον για τα επόμενα δέκα χρόνια. Μέσα στα δέκα αυτά χρόνια η αποκλιμάκωση μπορεί όμως να είναι γεωμετρική.

Για αυτό οι αγορές θεωρούν το χρέος βιώσιμο και υποδέχθηκαν θετικά την Ελλάδα. Οι πιο ευέλικτοι παράγοντες της αγοράς θεωρούν μάλιστα ότι το πραγματικό μέγεθος του ελληνικού χρέους είναι 60 % του ΑΕΠ. Άλλωστε ακόμη και με τη σημερινή ονομαστική τιμή του, χωρίς αναγωγή σε καθαρή παρούσα αξία, το ελληνικό χρέος θα μπορούσε να εκφραστεί ως μικρότερο κεφάλαιο (σε απόλυτους αριθμούς και σε ποσοστό του ΑΕΠ) και ως μεγαλύτερο μέσο επιτόκιο. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα επιτόκια μειώθηκαν λιγότερο και το κεφάλαιο ως ποσοστό του ΑΕΠ περισσότερο. Η αριθμητική αίσθηση θα ήταν τελείως διαφορετική. Για αυτό έχει σημασία η καθαρή παρούσα αξία και είναι μεγάλο λάθος η αξιολόγηση ενός κρατικού χρέους μόνο ως ποσοστού του ΑΕΠ χωρίς αναφορά σε άλλα χαρακτηριστικά πολύ πιο κρίσιμα (ποιός κατέχει το χρέος, μέση διάρκεια, λήξεις, περίοδος χάριτος, μέσο επιτόκιο, ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης, μηχανισμοί προστασίας λόγω συμμετοχής σε περιφερειακή ή νομισματική Ένωση κκ).

Στηρίζουμε, λοιπόν, με όλη μας τη δύναμη το λαό της Αργεντινής και συμπάσχουμε. Όμως δεν εθελotuφλούμε. Οφείλουμε να ομολογούμε την αλήθεια σε σχέση με την ελληνική περίπτωση.

Κάτι όμως εμποδίζει την παραδοχή της αλήθειας και αυτό είναι η κομματική μικροψυχία, επειδή το PSI, το δραστικό «κούρεμα» και η ριζική αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους στις αρχές του 2012, έγινε από συγκεκριμένους ανθρώπους, έγινε πρωτίστως και κυρίως από το ΠΑΣΟΚ.

Αν όμως η χώρα δεν καταλάβει και δεν αποδεχθεί η ίδια τα θετικά στοιχεία της υπόθεσης του χρέους της, δεν μπορεί να σχεδιάσει και να εφαρμόσει την εθνική προσπάθεια της επιβεβαίωσης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του, που είναι ο μοχλός για την οριστική έξοδο από την κρίση και το μνημόνιο.

Αυτό που συμβαίνει είναι εξοργιστικά ανόητο και μικρόψυχο, όχι σε βάρος της τεράστιας προσπάθειας του PSI, αλλά σε βάρος της εθνικής οικονομίας και του ελληνικού λαού.

Το κωμικοτραγικό είναι ότι οποίος και αν έχει την ευθύνη της εθνικής διαπραγμάτευσης είναι τελικά υποχρεωμένος να αποδεχθεί, να επικαλεστεί και να υπερασπιστεί την αλήθεια αυτή, γιατί διαφορετικά θα οδηγηθεί σε παταγώδες αδιέξοδο όταν θα φτάσει η ώρα της απόφασης και περάσει η ώρα των εύκολων δημαγωγιών.

Μια είναι συνεπώς η λύση. Αυτή που έχω τόσες φορές τονίσει. Η εθνική διαπραγμάτευση μέσα σε κλίμα ενότητας και συναίνεσης . Όλα τα άλλα οδηγούν είτε σε πλήρη υπαναχώρηση είτε σε καταστροφή χωρίς λόγο και μετά από τόσες θυσίες.